

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta naše stvari, a nasega sve pokvari. Mar. pol.

Izlas svakog četvrtka na našem ark.

Doplati se nepravda ako se nećakaju.

Nabijegovani listovi se neprimaju. Predplata se političkim stoji 15 for., za sedmice 22 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2, i 1 na pol godinu. Izvan carinske više političara

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farate br. 14.

Nepodopadni se doplati ne čekaju. Polupostava se pisma, oglaš. št. čekaju po običnom cijenku ili po dogovoru. Isto tako je za priloge. Novci se šalju poštarskom na putalicom (asegurno postalo) na administraciju „Naše Sloga“. Ima, pravica i najbližu poštu valja točno označiti.

Kama list nedodje na vrijeme, nego se javi odgovorničku u otvorenu pisanu, za koje se ne plaća „postarina“, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Poziv na predplatu.

Pošto je nastao početak drugog tečaja godine, pozivljemo ovim sve naše čitatelje, koji se nisu za prošlu godinu predplatili, da čim prije predplatu ponoviti izvole.

Upozorujemo napose one čitatelje, koji nam nisu za ovu godinu jošte ništa poslali, da nam predplatu bezodvlačno pripošalju. One pako, koji nam duguju i više, nego li za jednu godinu predplatu, sjecamo na njihovu svetu dužnost napram našem listu.

Ovim stavljamo u obće svakomu na srce, koji nam štogod duguje, da nam dug što prije pripošalje, da nebudemo prisiljeni poduzeti strožije mjere i da budemo uzročni i mi svim našim dužnostim zadovoljiti.

Komu je do toga stalo, da se uzdrži ovaj jedini list za istarske Hrvate, mora mu priteći u pomoć materijalnim i moralnim sredstvi.

U Trstu, 25. julyja 1896.

Uprava „Naše Sloga“.

Interpelacija

Zastupnika Laginje, Spinčića i drugova na njegovu preuzvišenost gospod. ministra predsjednika Kazimira grofa Bađenića za sveukupnu vladu.

Obzirom na to, što je javno mnenje proti vinskih tvornicam, koje postoje pod svakojakim imeni u Trstu i u Bärkovljah i proti nedostatnosti oblaštenih propisa na zaštitu domaćeg vinskog proizvoda, u najnovije doba vrlo razdraživo ali opravdano ustalo; obzirom na to, što je po oblasti trpljeno padjelanje vina u Bärkovljah prouzročilo vrlo znatno sniženje cjenah pravom vinu dalmatinskomu i istarskomu, i to ne samo na vrlo važnom u nje trčarskomu trgu, već također i u drugim krajevih, kamo dolazi iz juga padjelano vino, potiče iz vinorodnih pokrajina;

obzirom nadalje i na to, što uzimlju pojedini špekulanti u Poreču siromašnije seljake u službu, te ih šalju u Trst, gdje toče tkož vino iz svojih vinograda, oblast pako, kojoj bi ta okolnost morala poznata biti,

PODLISTAK.

Pijanac

(Iz života istranskoga)

Napisao A. K. Istranin.

(Nastavak)

I. kmet: Sta vi ne vjerujete u vještice i u krtinice i krtinike? Bilo ih i će ih bit. Zato se treba od njih čuvat. Kakovu stvar blagoslovljen treba uvijek sobom imati. (Uvide Cincar „Šior Menego“ po gradjansku al slabo odjeven. Pred sobom na jednoj podstavi nosi različitih stvari: očali, sapuna, puno malih boćica napunjenih raznobojnom tekućinom, drobnog kamenja, bijeloga praša, češalja. Kad stupi Šior Menego u sobu, ona četvorica se okrenu prama njemu, te pomnjivo motre stvari, koje prodaje.) Cincar Šior Menego: Dobro ga jutro — kompanija bella! Ako ga ćete ča kupit. Šalja, češalja, očali, češči od sv. Lorenza. I. kmet: Šior Menego, zašto ova boćica. Šior Menego: To je za oči. Ako ga perete dva jutra šubito ga oči ozdrave.

ne brine se ni toliko, da bi takovo, na malo točno vino izpitati, te javno mnenje od prevare sačuvala; obzirom nadalje i na to; da je, kako se čini, postupaše kod kemičke analize dovezenog (talijanskog) vina u Trstu izped svake kritike, na što se ima svesti i najnovije odstavljenje od službe činovnika G. pl. Brosembacha, koji je tu analizu provadjao.

napokon obzirom na to, što se nije zaliboža visoka vlada do sada odlučila na nikakav odlučan korak radi promicanja i zaštite jedinoga za izvoz sposobnoga zemljišnog proizvoda južnih pokrajinah, smatraju se podpisani prikljenjimi postaviti na c. k. vladu upit:

1. Kani li visoka vlada što prijevse poduzeti, čim bi se vinski proizvod Dalmacije i Primorja stvarno promicao i proti umjetnom patvorenom vinu bezobzirno štiti?

2. Kani li napose c. k. vlada dosadašnje postupanje kod kemičke analize u Trst dopeljanoj talijanskog vina najtočnije izpitati, te eventualne krivice što strožije kazniti?

3. Nije li visoka vlada toga mnenja da bi se imalo na zaštitu vinskog proizvoda južnih pokrajinah svako umjetno proizvajanje vina u čitavom okrađu onih pokrajinah zakonom zabraniti?

U Beču, dne 13. julyja 1896.

Dr. Laginja, Spinčić, Dr. Gregorić, Spindler, Naberger, Dr. Ferjančić, Janda, Biankini, Dapar, Dr. Stranšk, Dr. Vašaty, Dr. Brzorad, Coronini, Koblar, Višnikar, Purgart, Perić, Dr. Lang, Dr. Slama, Dr. Pačak, Künlig.

Interpelacija

Zastupnika dr. Laginje i drugova na njegovu preuzvišenost ministra predsjednika Kazimira grofa Bađenića.

Svi zemaljski redovi izdani kano prilozii k cesarskom patentu od dne 23. februara 1861., a tako i oni za Primorje (Trst, Istru i Goricu-Gradišku) sadržavaju ustanove, da se „suborski zaključci“, kano jim sledi razpačanje, stalno obterećenje ili založenje glavnog posjeda, imaju potvrditi cesarskoj potvrdi.

Nigdje se ništa nečita o tomu, da bijahu zaključci istarskoga zemaljskoga sabora, tičući se stalnog obterećenja pokrajine projektiranom gradnjom mjestne željeznice iz Trsta u Poreč i obzirom na

prinos Istre za gradnju ldnice izvan zemaljskih granica, cesarskoj potvrdi podneseni; čini se dapače, da su u Poreču protivnog mnenja.

Ipak nelma dvojbe o tom, da trebaju sa spomenuta zaključka radi stalnog obterećenja pokrajine i djelomičnog razpačanja zemaljskog imetka, što bi moralo provesti toga slediti, ako se hoće, da budu valjani, neobhodno cesarsku potvrdu.

Za sličan slučaj ja donesla dapače službena „Wiener Zeitung“ dne 14. julyja 1896. br. 137 viest, da se je „Njeg. ces. kr. apoštolako Veličanstvo previšnjom odlukom od dne 1. julyja t. g. milostivo udostajalo podijeliti previšnje odobrenje zaključku zemaljskog sabora kraljevine Galicije i Lodomerije sa velikim vojvodstvom Krakovom od dne 8. februara t. g. tičući se zemaljskih financijalnih prilozu za mjestnu željeznicu Javorno-Pila, u koliko se trajno pokrajinu tim zaključkom obterećenja.

Obzirom na to, da bi provedenje spomenutih zaključaka moglo krenati putem, kojim bi se pučanstvu Istre tečajem vremena novo, nesretnom zemljišno-razteretnom dugu slično, trajno obterećenje bez odgovorajudih ošteta naprtiti moglo, e toga se ponovno izpitavanje onih zaključaka potrebitim prikazuju, stavljaju podpisani na njegovu preuzvišenost gospodina ministra predsjednika upit:

1. Jeli istina, da nebijahu jošte cesarskomu odobrenju podneseni zaključci istarskoga zemaljskoga sabora, stvoreni opetovno zadnjih godina i tičući se gradnje mjestne željeznice Trst-Poreč i podignutja ldnice izvan granica pokrajine?

2. Hoće li vlada stati čvrsto na strogo provedbi dotičnih ustanova zemaljskog reda, valjanog za Primorje, te zahtjevati predložjenje onih zaključaka i za cesarsko odobrenje samo tada preporučiti, ako se bude pružilo jamstvo za način provedenja dotičnih investicija, da može pučanstvo pokrajine za trajno odatle potičuće obterećenje u jednakom razmjeru također koristiti u narodnom i gospodarstvenom pogledu stalno očekivati?

U Beču, dne 15. julyja 1896.

Dr. Laginja, Spinčić, dr. Gregorec, Naberger, Coronini, Perić, dr. Ferjančić, dr. Slama, Koblar, Biankini, Pfeifer, Dr. Dvořák, Adámek, Krumbholz, dr. Gregorić, Povše, Dapar, Kušar, Višnikar i dr. Lang.

Glavna skupština političkog društva „Edinost“

Kako bijaše oglašeno, obdržavalo je naše političko društvo „Edinost“ u nedjelju dne 5. t. mj. svojju redovitu godišnju glavnu skupštinu.

Članova skupio se prilican broj, ali bijaše svakako opravdan prigovor od strane govornika, da bi se bilo imalo odavati veće mnoštvo članova i prijatelja našega društva odborovom pozivu, i to obzirom na važnost ove skupštine i pogledom na to, što bijaše poznato, da će skupštini prisustvovati više državnih i zemaljskih zastupnika Istre, Trsta i okolice.

U urečeni sat otvori skupštinu predsjednik Mandić pozdravi prisutne, zahvali im se na odzivu, predstavi vladinoga zastupnika, redarstvenoga nadkomisara g. dra. Mahkovića, zatim predstavu skupštinarom državne i zemaljske zastupnike gg. dra. Laginju, Nabergera, goja, Spinčića, Jenka, dra. M. i dr. D. Trinajstića, Goriupa i Vato vca. Pročita pozdravno pismo zastupnika g. Kompareta, koji se je izpričao, da ne može radi crkvenih posala na skupštinu.

U svom nagovoru reče zatim predsjednik u glavnom sliedeće:

Slavna skupštino! Odstavljajući odbor izvjestiti će gg. skupštinare o svojem djelovanju tečajem minule državne godine i o političkom položaju u Primorju.

Težkim srcem stupamo pred vas, gospode, jer znamo i sami, da bijaše naše djelovanje mršavo, kako su naši politički odnosi u obće vrlo mršavi. Uzroci tomu stanju poznati su dostatno. Tražiti ih valja u prvom redu u nesretnom našem političkom stanju, u nemarnosti našega činstva, navlastito pako u vladajućem sastavu, koji nas priče u svakom pogledu u narodnom djelovanju.

Otvoreno mogu kazati, da smo imali najbolju volju pomoći narodu, ali ruke bijahu nam vezane.

Kano svjetlu točku u tom tamnom položaju iziđe posljednje naknadne izbore za pokrajinski sabor Istre, koji su izpali nad svako očekivanje sjajno, na čemu nam se valja zahvaliti u prvom redu tlesnoj slogi između Hrvata i Slovenaca.

Inače neimamo čim bismo se mogli pohvaliti u sadašnjosti, a ako me ne varaju svi znaci i ne promjeni li se brzo spomenuti sustav, bojim se za našu budućnost.

Poznato vam je, gospode skupštinari,

2 florini košta to. — (U to sve više kmetova dolazi te svi zaokipe Šior Menigo, te ga ludom gledaju.)

Andre (prama Jakovu) Čujte Jakove, ja tu kapljicu nekoliko čutim. Čemo počti ili nepočti?

Jakov: Čekajte da štogod kupim od Šior Meniga. (Okrene se Šior Menegu, te ga zapita): Koliko zapada ta češalj?

Šior Menego: Tri florina! (Svi prisutni se pogledaju i se začude.)

Šior Menego: Ta češalj ima ta kvalitá, da ona peršona, koje se na veliki petak na tri popodne njim na tašče poteše, nikad više neima ni tistih beštia ni dolori di testa.

II. kmet: Čujte Šior Menigo, ova mi je ruka skoro na pol usaha, dajte mi laka za nju, dobro ću vam platiti. (Lević na pol pijan, koji je za vratima sobe sve to gledao, pomalo se umieša med ostale kmeto. Šior ga Menego ne vidi.)

Šior Menego: E diavolo! Imam ga fratello mio. Ecco con questa boćica je treba da si kroz šest petki u quaresima namazete ruka i ozdravit će.

II. kmet: Hvala Bogu, da sam napokon lieka našao. Tebe staru Slažicu ne trebam. — Šior moj dragi Menego, koliko četo

za ovu finiju boćicu za oči moje žene i za ovu plavu za moju usahlu ruku?

Šior Menego: No kada ga jedno i secondo uzimate — kako ga prijatelju četo mi dati 6 florinčići.

II. kmet (češe si zatiljak): Tako male boćice pak 6 florinčići? Šior Menego: Ni šolda.

Jakov: Dakle koliko je zadnja cijena ovim oćalima? Šior Menego: Tar šam ga prvo rekla 6 flor.

Andre: Zašto rabite Šior Menigo to kamenja? Šior Menego: To su ga pictre šante di st. Lorenzo — triputa blagoslovljeno i devet puta umočeno u sv. voda trih kralja. Ki ih nosi sempre in šcarsela nikad ga ne ujedne ni zmija, ni osa ni št. Šen, nit se može nikad nabosti na traju.

Kmeti: O, o, o, ako je tako — treba kupiti toga kamenja.

II. kmet: Koliko kušćica treba kupiti toga kamenja? I. kmet: Koliko kušćica treba kupiti za biti siguran?

Šior Menego: Koliko ih ena peršona više sobom nosi toliko je sigurnija. I. kmet: Koliko zapada jedna kušćica? Šior Menego: Dvajset soldi... (Kmeti

da nam predstojte ovijne u Trstu mjestni, dotično zemaljski, a kasnije državni izbori, koji posljednji provede će se buduću godinu i u čitavoj našoj polovici monarhije.

Naši narodni protivnici oslanjaju se na pogodnosti vladajućeg sustava, postali su toli bezobrazni i drzoviti, da nam se već unaprijed groze, kako će nam u Istri n. pr. oduzeti oba dosadašnja zastupnička mjesta u carevinskom vijeću. Osim toga poručuju nam, da će bez dvojbe pobjediti i u novo stvorenoj V. kuriji, te da će istarski Talijani, koji sačinjavaju manjinu pučanstva ove naše pokrajine, poslati u Beč svih pet svojih zastupnika. Na taj način ostali bi Slaveni Istre, koji sačinjavaju ogromnu većinu pučanstva pokrajine bez ijednoga svoga zastupnika 185.000 Hrvata i Slovenaca dakle imalo bi ostati bez nijednoga zastupnika a 118.000 Talijana da će izabrati svih pet Talijana.

Obzirom na Trst i našu okolicu izdali su naši narodni protivnici isto gdelo. Ono par slavenkih zastupnika: tršćanske okolice nesmiye više u gradsko, dotično zemaljsko zastupstvo. Bezobzirni kao što jesu hvale se na puna usta, da imaju jurve 80.000 for. za izborne svrhe u okolici. Ako uvažimo to i pošto znamo, da se u kući poznatoga tršćanskoga milijonara sastaju i liberalci i konservativci, to možemo lahko zaključiti, da će proti nam složni u boj i liberalci i konservativci.

Čini se, da će se kod budućih državnih izborah za prvi put pustiti u izbornu borbu i takozvani liberalci, kojima je osobito stalo do toga, da pobjede u novostvorenoj kuriji birača.

Predviđajući se dakle može, da nas čeka ljuta borba kuli u Trstu toli u Istri, koja će biti za nas tim teža, ako nebudu politički činovnici objektivnije postupali nego li do sada.

Budući odbor našega društva čeka dakle bez dvojbe vrlo teška zadaća, te ćemo mu biti zahvalni bude li ju znao i mogao iole povoljno riješiti.

Pošto nam predstoji dakle tamna i nejasna budućnost, želimo moramo svi da se sadašnji naš položaj što prije razjasni i da budemo bar ponjšto znali na čemu smo i što nas čeka. (Živahno odobravajući skupštinari.)

(Sliedi.)

Dopisi.

Iz bujske okolice mjeseca junija. Hiedko kada, dragi čitatelju, čuješ kakovih vijesti od ovuda, kako da nije o čemu pisat, i kao da naroda našem sve po volji ide. Nu tomu nije tako već upravo protivno. S toga uzeh danas pero u ruku, da ti opišem odvješnje naše tuge i nevolje. Premda imademo ovuda najbolje i najplodnije zemlje u cijeloj našoj pokrajini, sasvim tim narod posve slabu prolazi i duševno i tjelesno. Skoro sav posjed je u rukoh talijanske gospode, koja mare za naš narod manje nego li za živinu u dvoru. Imade dođuše i mnogo dobrostojećih kmetova naše krvi i jezika, ali što čes, kada je još sve zastpano i nepoznato svoje koristi. Nije dakle čudo, što se ovuda još sve vrti, kako gospoda hoće, i nitko se ne usuđuje otvoriti oči.

Čada norve, hoće da kupe bočica, čekalja, očala, a osobito onoga kamenja. Sve star ljuju po malo brajčić svoju robu na stal
Lević (skloži razljučen napried — gurne natrag Šior Meniga, proširili ga očima pak vikne): Huljo, tate, varalico — dosta ti je tvomu varanju! — (Okrene se piknu). Zastlapijeni ljudi! Ne vidite, da imate pred sobom jednog, prevećanaca prve vrste. Sve ovo, što vam dava, ne vriedi ni 10 novč., a vi ste mu spravni dati fiorine i fiorine.

Šior Menigo (bled i razljučen): Ti ga muči, a vi ljudi nemojte mu verovati, on je pijan, pak nezna što govori... nije istine kupite fratili comperate.

Lević: Moći huljo, inače ću ti vratom zaviti! Ljudi za Boga miloga slušajte me! Moja stara teta ima kašalj već toliko ljeta. Si noć došao onamo pak počeo mi govoriti, da će ju ozdraviti. Digao je neke škriljice u kuhinji tamno, na kojih polatu držimo, našao dva stonoga — uzeo galedu, pa ih opalio na paleti na ognju; onaj prah zasuo u čašu mutne vode, te dao popiti mojoj teti. Rekao je, da mora ta čudnovati liek pripraviti, da ga nijedan ne vidi, a ja sam ga vidio, kako je to —

Šior Menigo (tresud se vikne): Taž se no ne kopo.

Lević (nastavlja): Ja sam ga gledao kroz prozor i vidio, kako je to pripravio. Teta danas se previa od trbuha, kašalj ju još više davi. Po svećenika i po liečnika morao sam poslati i Bog zna, da li je nije otrovao sa onim centoganbarima (ljupne

Ovdje na samo da ne imamo škola u našem jeziku, kako bismo morali po zakonu, te smo još u svemu ostali nazad, već nam se krato i vjerake naše pravice u crkvi tako, da nješto bit svakim danom bolji kršćani, postat ćemo kako i divljaci a Africi bez vjere i naobrazbe!

Ovdje već bilo se počelo italijanizirati naš hrvatski puk ovdje. To se pak na šalost i dandanas još događa. Krivi su tomu najviše italijanski svećenici i učitelji. Za primjer nek nam služi najprije obćina Brtezniga, gdje se pred dvadeset godina govorilo isključivo hrvatski, a danas više ne čuju drugo nego italijanski. U ove naše dane na ređu je obćina Kaštel, da se poitalijanči. Zato radi iz svih silah tamošnja novostrojena italijanska škola, a što je još gore, i talijanski župnik! Koliko se je i protivio kaštelki puk i školi i župniku Talijanu, budući tamo neima niti deset duša talijanskih, oblasti su ipak pripale, da se narodu čini velika krivica.

Za Kaktelem dolazi red i na Umascinu. Ovdje pošlje što se posve poitalijanči mjesto, nastoji se iz svih silah, da se isto čini i na poljem. Primjer nam je kapelanja sv. Marije na Kramu, gdje je gosp. kapelan, moše bene, rođen Hrtak, počeo po natogu piranskih, umazkih i bujskih vikača, te proti volji naroda čitat u crkvi talijanske prodike i nepovidat svetce. A što je još čudnovatije, govore ljudi, da sabire okolo po selih i norac za „Legu“ (Kako se zove taj odmetnik? Op. ured.) Ala će se veseliti naš mladi prijatelj „L'Amico“ kad bude doznao, da su počeli već i sami Hrvati širiti njegovu talijansku kulturu i talijansku vjeru?! Ovo je pravi katolicizam, kako gospoda misle, nepustik našeg hrvatskog i slovenskog naroda, da se svojim jezikom meli svojem Bogu. S tim, što se već naš narod s potpunim pravom služi svojim jezikom u crkvi i izvan nje, misle gospoda, prieti pogibelj katoličkoj vjeri, a što je još gore i talijanskoj kulturi? Ala ne budite smješni! Ako treba u istinu toliko zsat i razumit za moš postat doktorom, onda bi bilo škoda nitl derati gaće toliko godina po školskih klupah, budući bi mogao bit doktor svaki najprostiji kmet.

Sarjetovali bi pak prijateljmi okolo lista „L'Amico“, neka se potruže malo van iz grada u naše čisto hrvatske i slovenske gradice i sela pak neka vide, kako naš narod, premda se slavenski Bogu meli i pjesme pjeva u svojih crkvah, pobožno, pošteno i kršćanski živi. Neka pak pogledaju malo i po svojih talijanskih gradicah, da li je taj tako. Ali će uzalud iskati po njih one žive katoličke vjere i pravog kršćanskog življenja uza svu njihovu tobožnju avitu kulturu. Ako mu je dakle u istinu toliko stalo do katolicizma, neka radi u Trstu med italijanskim pučanstvom, pak neka dođe u Kopar, Piran, Buje itd. Svuda će naći dosti posla za širit vjeru i kulturu med svojim italijanskim narodom, koji u istinu ovo dvoje danomice sre to više gubi.

Pitam napokon gg. okolo „L'Amica“, koji ne poznadu ako ne italijansku kulturu, jeli ovo prava kultura i pravi katolicizam, kada njegovi pristae, talijanski svećenici po Istri šeraju od crkva i vjera naš hrvatski i slovenski narod, budući neće govoriti njegovog jezika? Tako se događja kod Majke božje u Stranjann, tako se događja u novoj kapelaniji sv. Martina u Sočolah, u Umagu i još drugdje.

nogom i vikne): Strela božja! Šta vidim! Nije dosta, da sam mu platio za ona dva spržena stonoga deset fiorini, de deset fiorini — nije dosta da mi je otrovao staru tetu, već kako vidim, on me je i pokrao. Ta onaj novi rubac, što mu viri iz džepa, ju moj, ovo kamenje, za koje vas pita 20 novč., za svaki kus, ukrao je momu siučicu, kojemu sam ga radi igre donesao iz moje „drage“ (Šior Menigo sprema se, da će otići, al mu ljudi nećuju) Ha, hal! Vidite, ovi očali bili su moj pokojnog djeda i one je taj vrag pobrao, pa za nije vas pita ništa manje nego 5 fiorini. Haljete na polje s njim! Van! (Nastaje komecanje. Ljudi hoće, da udare na Šior Meniga. Šior Menigo gleđa, da se dokopa vrati, što mu podje za rukom, kad dodje krčmar Migalo i počme ljude niriti. Šior Menigo na polazku mrko pogleda Levica — digne proutina njemu ruku, te mu zavikne). „Čekaj, čes mi ga plati!“ (Lević skoči na noge, od vjosa zašedneri i njesto da popade čašu, uvoza susjedov kloub, pak ga bacu za njim sa svojim silom zaviknu): „Huljo — kriv je i još se grozi!“ Na to skoče ostali kmeti, poberu bočica, kamenje, stare očalo pa bacaju za Šior Menigom. „Migalo“ videti razjareno kmeto pobjegne ujedno sa Šior Menigom. Iz tog komešanja čuju se besjede: vražji slepar, tat, hulja, n zatvor s njim itd.

(Pade zastor).

(Dalje sliedi.)

Narod dodje iz velikih daljina, da će utinit svoje kršćanske dužnosti, pak što se dogodi? Svećenik ako i zna, reče: ne razumim slavenski. A tužan narod vraćaj se doma bez izopjevdi, bez prodike i bez ijedne vjerske utjebe! Ali što zato, samo da se širi talijanski katolicizam (?) i talijanska kultura? ili s drugim riječmi, samo da se naš narod čim prije poitalijanči, te se tako jedino usmogne spasiti u talijanskom raj.

Vine toga sam ti danas sabrejo, dragi čitatelju, da znaš, kakovi jadi i nevolje biju naš puk u ovih stranah. Zlo je, a još gore će biti, ne budu li se više širile nego do sada za nas duhovne i svjetlovne oblasti.

Putnik.

Franina i Jurina

Fr. Znaš Jurino čemu se istarski Talijanali najviše veselo?
Jur. Najoš nesreći.
Fr. A za njim najviše pomaže, da nas još vavek tlače i proganjaju?
Jur. Naš nemar, naše neznanje, naša lakomija, i jer verujemo više njim nego našim dobrim i poštenim ljudem.
Fr. Kada će nam bit bolje?
Jur. Valje tim budemo sami otali. Budimo pošten, marljivo, držimo se svoje sv. vere, svojega jezika i svojeh mužli, pak za sve drugo lahko.

Sebičnjaku.

Ne pojem ti, da te tim veličam: — U ta glavu, što lih za se misli Lako sunu i takva pomisli; — Već ti pojem, da ti priču pričam O porietlu tvog života druge, Koju svijet sebičnošću krati. Po nagnući sprama nje ti žarku, S kojeg ti se kō mručem od kuge Viek za tudjom: mukom grča prsti, Te ti ne bi nit Noe u arku Svijah hlepja mogao da svrsti, Sudi mi je, da ti znana nije, Ili nije ili himis tako; Čuj ju dakle, ne bi li se kako Odielio od te tvoje zemlje, Koja ti se oko erca svija I čuvstvo ti za čuvstvom ubija.

Bilo njegdja u prastaro vrijeme, Te se ljudsko milovalo plame; Sreće bje mu poput cvjetne kite, A na njem se tukmile vrline

Ko na kiti boje različite Ili kō trak kad staklen brid prosine. Poput unca na nebesih planina Sjala na njem ljubav uzajamna, Ta rumena ruža ljudskog srca, To ognjište iz kojeg izrca Dragulj vjernosti i dragulj poštenja Neslomivi kō ni to kamenje. A miris je te kite vrline Pozrtvovost bila nesebitna, S koje vidjet žrtava? bje vičana U pogibli svakoj domovina.

Kad to dozna pak imperator, Nazrije u tom svemu carstvu zator Pak zanrla jednoj svojoj kćeri: „Sebitnosti, sedmoglavla zvieri: Rad dobrote, što na zemlji vlada Carstvo moje u podzemlju strada: Svuci za to paktensko to rubo I u sluci zavoljiva diere U zemaljske, pohiti krajeve! Komogdjer žošpijes u uho Da pripašnes paklenstva ti svojstva. Tom će glas ti viek u uhu jeđit; Tog će tvoj taj šapat odlačit Od vrinah nebeskog Trojstva, Pri stvaranju što mu jih odanu; Uza glavnu sebitnosti manu, Što će mu se u srce uvući I vrline redom sve utući, Zavolit će i srodne joj grieha I blizet se otrovnoj im žuči Dok se ju kō riba, kušav meke, Na zator si prošidret ne odlači: Postati će odiraš sirota, Zavidnik i otimaš poštenja,

Svaki čin će njegov bit miljeja Vječno ruglo i vječna zramota. Kad pak troji poppadu ga biesi Bit će lupož, silnik, ubojica, A za volju nezastojnoj keši I prodajni doma izdajica. Tad će carstvo to moje ogajeno Obitalo biti napućeno“.

Sreć pakta na zemlju odiet I ovrši na vlas zalog kile...
Jesi li ti priču čvu slušao, Sebičnjačo iz našijoh strana? „Čemu?“ — pitaj. — Znam, da ti je znana. Ali taman, sebičnjača dušo! Ah, da je to pero moje jako Kano kopije Ahilovo slavno U srce bih zabō ti ga ravno, Ne bih li ti izčupao tako Iz ujev zmlju, što ti ga ovija I čuvstvo ti za čuvstvom ubija.

Anton Antončić.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri skupljeno kod prijateljskog sastanka prigodom shoda sv. Petra dne 29. pr. mj. u kapelanskoj kući u Šajnih f. 5.80; darovaše vel. g. A. G. I. velec. g. I. K. P. po 1 for.; g. G. P. Meglič, g. Anton Burkić pok. Jakova, g. B. M., gđica Marija Dočkal, gđica Antonija Barković svaki po 50 novč.; gospa Marija M. 30 novč. i č. g. I. V. i for.

Razputna skupština. Na prvom mjestu donesamo početak izvicia glavne skupštine političkoga društva „Edinost“, koja se je održavala prošle nedjelje u prostorijah „Tržaškoga Sokola“. Nakon predsjednikova govora prošio je društveni bajak g. Cotić obćirao i zanimivo izvicia o djelovanju odbora tečajem prošle društvene godine i o političkom stanju u naših južnih pokrajinah.

O tom izviciu razvila se na kōncu vrlo živahna i zanimiva razprava, kod koje sudjelovao gg. inžinir Živic, odvjetnik: dr. Pretner, trgovac Gorup i državni zastupnik Nabergoj i Spiničić. Oraj posljednji govorio je vrlo krasno dekurajući statistički podatci koliko su Talijani Primorja, osobito oni Trsta nasprovali od pedesetih godina amo na Metu Slovenaca i Hrvata. U tom govoru našao je vladin povjerenik povod da razputni skupštinu se zahtjevom, da se uzmu na posebni zapisnik posljednje riječi zastupnika Spiničića, čemu se je on vrlo rado odrazio: kuznjot sam u pero odnosi dio govora i izraziv komično na zapisnik svoju želju, da se taj dio njegovoga govora dađe do znanja prijemrenima putem na previšajem mjestu.

Razput skupštine izazvao je veoma neugodan utisak na prisutne skupštinaere, koji nebijahu do sada vijeli sličnim strogim mjeran vladinih povjerenika. Pod komo ovoga ili početkom budućega mjeseca sarvati će odbor „Edinosti“ novu skupštinu, na kojoj će se razpraviti preostali dio šlepnogog reda.

Dolazak pravj. g. Andrije M. Šterka. novomenovanoga biskupa u Trst, sliedići čer — u koliko smo obavješteni s prijateljske ruke — polovicom mjeseca agusta Prvi. g. biskup dolazi dakle u nepovoljno po sebe doba, jer tada vlada obćino odvje nesnomna vrćina, pa ako se pomisli, da presvjetli našma jošta ljetnoga stana, to ga čeka orvdje već na početku malo ugodan život.

Osobne viesti. U ponedjeljak prispio je iz Zadra Loydovim parobrodom amo u Trst pravj. g. Juraj Rajčević, nadbiskup zadarski i poglavica katoličke crkve u Dalmaciji. Visoki putnik nastanio se u poznatom odgojnom zavodu „Notre Dame de Sion“.

Izlet „Tržaškoga Sokola“ u Devin. Budući nedjelje priredjuje vrlo marljivo i poduzatni odbor našega „Sokola“ posebnim parobrodom izlet u naš drevni Devin. Društvo je iznajmilo prostran i udoban parobrod „Piraneso“. Sudjelovati će kod izleta takođerj gazba. U Devinu izvisti će čili naš „Sokol“ bogati i zanimivi program po običaju točnu i na obće zadovoljstvo. Više o tom svakako zanimivom izletu naći će naši čitatelji, koji kane sudjelovati, u današnjoj „Edinosti“.

Izvanrednu glavnu skupštinu urice odbor „Slavjanske čitalnice“ u Tratu sa dne 18. t. mj. u 8. u večer, na kojoj će se birati novoga predsjednika.

Cirilo-Metodijški dar. Na izletu Jadranske vile po Kvarneru sabrao je gospodin E. K. Jarečev kao Cirilo-Metodijški dar kruna 105 60, koje je osobno predao gospodinu N. Peršicu blagajniku družbe u Voloskom. Darovaše gospoda: Joso Bačić 4 kruna, Egidij Kornitzer, I. Enkarčić, I. Doljak, M. Katarinić, Grabar I. I., A. Štarcjanović, Dr. E. Linić, Miroslav Corić, D. Lesnor, L. Kriz, Rudolf Pilepić, Janko Hagenauer, Vladimir Mauk, Ferdo Miler, Ivan Kukuc, Dr. Kovač-Sodić, Higin Pajkarić, Blandina Pajkarić,

